

20.05.2016

MAAHANMUUTTOVIRASTO

MIGRATIONSVERKET

FINNISH IMMIGRATION SERVICE

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntöne 11.4.2016, OM 24/41/2015

MAAHANMUUTTOVIRASTON LAUSUNTO

Oikeusministeriö on pyytänyt Maahanmuuttovirastolta lausuntoa nimilain uudistamistarpeista laadittuun arviomuistioon. Lausunto pyydettiin mahdollisuuksien mukaan jäsentämään tiivistelmän numerointia noudattaen.

Maahanmuuttovirasto pitää arviomuistiota ansiokkaana työnä. Eri tilanteet on selkeästi jäsenneily ja muutostarpeet on perusteltu ymmärrettävästi. Nimilain nykyiset säännökset eivät kuitenkaan suoranaisesti vaikuta Maahanmuuttoviraston eri prosesseihin lukuun ottamatta kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvia säännöksiä. Ehdotetut muutokset tai säännösten muutostarpeiden arvioinnit eivät muutoksiin johtaessaankaan vaikuttaisi Maahanmuuttoviraston prosesseihin. Maahanmuuttovirasto ei tämän vuoksi lausu arviomuistion eri kohdista erikseen eikä jäsennele lausuntoaan tiivistelmän numeroa noudattaen. Kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvia nimilain säännöksiä ei muistiossa arvioida olevan asiallisesti tai ainakaan käytännössä merkityksellisesti tarpeen muuttaa, joten Maahanmuuttoviraston ei ole tarpeen lausua arviomuistion tästäkään osasta.

Maahanmuuttovirasto ehdottaa harkittavaksi ilmoitusvelvollisuuden säätämistä nimilakiin tietyissä nimenmuutoksen hakemistilanteissa.

Maistraatilla on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009, jäljempänä väestötietolaki) 10 §:n 2 momentin mukaan velvollisuus pyytää Maahanmuuttovirastolta lausunto, jos ulkomaalaisen maistraatille ilmoittamia tietoja ei ole tallennettu ulkomaalaisrekisteriin tai tiedot poikkeavat ulkomaalaisrekisteriin tallennetuista tiedoista. Jos maistraatin väestötietojärjestelmään tekemän ulkomaalaista koskevan rekisterimerkinnän sisältö poikkeaa Maahanmuuttoviraston lausunnossa ilmoitetuista tiedoista, maistraatin on väestötietolain 10 §:n 3 momentin mukaan välittömästi väestötietomerkinnän tekemisen jälkeen ilmoitettava merkinnän sisällöstä myös Maahanmuuttovirastolle. Maistraatilla ei ole kuitenkaan lausunnon pyytämisen velvollisuutta tilanteissa, joissa ulkomaalainen tai Suomen kansalaisuuden hakemuksesta tai ilmoituksesta saanut hakee maistraatilta nimilain mukaista nimenmuutosta. Vastaavasti maistraatilla ei ole ilmoitusvelvollisuutta Maahanmuuttovirastolle tilanteissa, joissa nimilain mukainen nimenmuutoshakemus johtaa nimenmuutokseen ja väestötietomerkinntään.

Kansalaisuuslain (359/2003) 33 §:n mukaan jos henkilö on antanut sellaisen henkilöönsä koskevan tai muun väärän tai harhaanjohtavan tiedon, jonka tunteminen olisi johtanut Suomen kansalaisuuden epäämiseen, taikka salannut sellaisen olennaisen seikan, joka olisi vaikuttanut samalla tavoin, voidaan päättää, että henkilö menettää hakemuksesta tai ilmoituksesta saadun Suomen kansalaisuuden. Päätöstä kansalaisuuden menettämisestä ei voida tällaisissa tilanteissa tehdä, jos kansalaisuushakemuksen tai -ilmoituksen ratkaisusta on kulunut yli viisi vuotta.

Varsinkin henkilön sukunimi on keskeinen osa henkilöllisyyden kokonaisuutta. Nimenmuutoshakemus saattaa herättää tarpeen selvittää kansalaisuuden

www.migri.fi

menettämisen perusteita, jos nimenmuutoshakemus tehdään viiden vuoden kuluessa kansalaisuuden saamisesta. Tällainen on mahdollista, jos Suomen kansalaisuus on esimerkiksi myönnetty hakijalle hänen oikeaa henkilöllisyyttä vastaamattomalle henkilöllisyydelle. Henkilön oikeaan henkilöllisyyteen saattaa tällöin liittyä seikkoja, jotka olisivat estäneet alun perin Suomen kansalaisuuden saamisen. Sukunimen muutoshakemus voi antaa viitteitä siitä, että kansalaisuuden myöntämispäätöksen mukainen henkilöllisyys ei olekaan henkilön oikea henkilöllisyys.

Suomen kansalaisuuden saaminen edellyttää kansalaisuuslain 6 §:n 1 momentin mukaan, että hakijan henkilöllisyys on luotettavasti selvitetty. Hakijan henkilöllisyyttä pidetään kansalaisuuslain 6 §:n 3 momentin mukaan selvitetynä myös, jos hakija on vähintään viimeksi kuluneet kymmenen vuotta esiintynyt väestötietojärjestelmästä ilmenevällä henkilöllisyydellä, vaikka hän olisi aiemmin esiintynyt useammalla kuin yhdellä henkilöllisyydellä. Tilanteissa, joissa henkilön ennen Suomen kansalaisuuden saamista väestötietojärjestelmään rekisteröity nimenmuutos olisi kansalaisuuslain 6 §:n 4 momentin mukaisesti siirtänyt henkilöllisyyden selvitetynä pitämistä kymmenellä vuodella eteenpäin, on tällainen nimenmuutos kansalaisuuden saamisen jälkeen tehtynä peruste harkita kansalaisuuden menettämistä kansalaisuuslain 33 §:n perusteella. Jo nimenmuutoksen hakeminen saattaa vaikuttaa siihen, ettei alun perin selvitetynä pidettyä henkilöllisyyttä enää hakemuksen yhteydessä esiin tulleiden seikkojen perusteella voida pitää selvitetynä.

Maahanmuuttovirasto esittää harkittavaksi, että nimilakiin säädettäisiin maistraatille ilmoitusvelvollisuus ainakin arviomuistion kohdan 4.2.3 mukaisissa tilanteissa eli kun henkilö hakee sukunimensä muuttamista uudeksi sukunimeksi viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän on saanut Suomen kansalaisuuden hakemuksesta tai ilmoituksesta. Maistraatin olisi tällöin ilmoitettava sekä vastaanottamastaan nimenmuutoshakemuksesta että päättämästään nimenmuutoksesta ja hakemuksen perusteista Maahanmuuttovirastolle, joka voisi tiedon perusteella arvioida tarpeen selvittää tarkemmin kansalaisuuden menettämisen edellytyksiä.

Ylijohtaja Jaana Vuorio

Ylitarkastaja Kaj Välimäki

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 20.05.2016 klo 14:26. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Oikeusministeriö, oikeusministerio@om.fi

Tiedoksi Valtiovarainministeriö, kunta- ja aluehallinto-osasto,
valtiovarainministerio@vm.fi

Väestörekisterikeskus, kirjaamo@vrk.fi

Itä-Suomen aluehallintovirasto, Maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikkö,
kirjaamo.ita@avi.fi

Maistraattien henkilö-, perhe- ja perintöoikeudellisten asioiden
prosessinkehittäjä, info.lansi-suomi@maistraatti.fi

Maahanmuuttovirastossa

- apulaispäällikkö / ylijohdaja
- oikeus- ja maatietoyksikön johtaja
- kansalaisuusyksikön johtaja
- maahanmuuttoyksikön johtaja